PIERWSZA ŁAWKA · WYPOWIEDŹ PISEMNA · PR · JĘZYK ANGIELSKI · MATURA 2027 · POZIOM ROZSZERZONY

B. Artykuł na maturze rozszerzonej

Artykuł publicystyczny na maturze rozszerzonej 2027: kryteria CKE 13 pkt (wstęp i tytuł), techniki ciekawego wstępu, zwracanie się do czytelnika, rodzaje poleceń CKE, 6 wzorcowych artykułów. Sześć kart: jak oceni to CKE i wzorcowe rozwiązania, trening, zadania na poziomie matury, zadania trudniejsze i test w grupach A i B – z kluczem i zasadami oceniania.

Karta	Temat	Zadania
1	**Artykuł – jak to działa i jak oceni to CKE** Kryteria CKE, schemat, zwroty, wzorcowe fragmenty	4 zad. 14 pkt
2	**Artykuł – trening** Ćwiczę zwroty, akapity i elementy polecenia	7 zad. 26 pkt
3	**Artykuł – zadania na poziomie matury** Zadania w formule matury 2027	4 zad. 52 pkt
4	**Artykuł – zadania trudniejsze** Dla ambitnych – trudniejsze tematy i redagowanie	4 zad. 12 pkt
5	**Test: Artykuł – grupa A** 60 minut · 22 pkt	5 zad. 22 pkt
6	**Test: Artykuł – grupa B** 60 minut · 22 pkt	5 zad. 22 pkt

JAK KORZYSTAĆ Z ZESTAWU

- Karta 1 pokazuje, jak CKE ocenia tę formę wypowiedzi (kryteria i typowe uwagi egzaminatorów), schemat tekstu, zwroty i wzorcowe fragmenty.
- Karty 2–4 prowadzą od ćwiczeń na zwrotach i akapitach, przez zadania w formule matury, do zadań trudniejszych.
- Karty 5 i 6 to równoległy test (grupa A i B) z punktacją jak na maturze.
- Klucz zawiera odpowiedzi, wzorcowe prace i zasady oceniania w stylu CKE.
- Osobny plik „Powtórka” zbiera schemat, zwroty, typowe błędy i test „Sprawdź się”.

Materiał oryginalny – nie jest kopią materiałów CKE ani podręczników. Podstawa programowa LO (Dz.U. 2024 poz. 1019), informator CKE 2024/2025. Wymagania: III.1.R: I.1–I.14, V.1–V.3, V.6, V.12, V.13, VIII.6, XIII, XIV; informator CKE 2024/2025 – kryteria PR. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Artykuł – jak to działa i jak oceni to CKE

Kryteria CKE, schemat, zwroty, wzorcowe fragmenty

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 14 pkt

PRZYPOMNIJ SOBIE

- **Artykuł na maturze PR** to tekst publicystyczny (200–250 wyrazów, 13 pkt) – np. do gazetki szkolnej, lokalnego portalu, magazynu dla młodzieży. Ma zainteresować czytelnika, a nie tylko uporządkować argumenty. Kryteria są te same co w rozprawce (zgodność z poleceniem 0–5, spójność i logika 0–2, zakres 0–3, poprawność 0–3), ale inne są dwa elementy: **wstęp** (element treści) i **tytuł** (element formy).

Element (informator CKE 2024/2025)	Najwyższy poziom	Co obniża ocenę
Wstęp (treść, 2–1–0)	2 pkt – wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	1 pkt – zgodne z tematem, ale schematyczne, bardziej typowe dla rozprawki; ciekawe, ale odbiegające od tematu. 0 pkt – brak, niezgodne z tematem, niejasne
Element 1 i element 2 tematu (2–1–0)	2 pkt – realizacja wieloaspektowa lub pogłębiona (przykłady, szczegóły)	1 pkt – „lista” bez rozwinięcia; 0 pkt – jedna nierozwinięta informacja
Zakończenie (2–1–0)	2 pkt – zgodne z tematem i treścią	1 pkt – schematyczne (sztampowe), np. ogólnik zamiast wniosku, albo powtórzenie wstępu tymi samymi słowami, albo nie w pełni zgodne z tematem lub treścią; 0 pkt – brak lub niezgodne z tematem
Fragmenty nie na temat (2–1–0)	2 pkt – brak	1 pkt – dłuższy lub kilka krótkich fragmentów
Forma (1–0 każdy)	**tytuł** · kompozycja (proporcje) · akapity · 180–280 wyrazów	brak tytułu = 0 w pierwszym elemencie formy

Tabela C: treść ↓ / forma →	4–3	2–1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0–1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

- **Tytuł** – krótki (3–10 wyrazów), związany z tematem, najlepiej intrygujący. Sposoby: pytanie (*Offline and Happier?*), gra słów lub rytm (*Run, Chat, Repeat*), wezwanie (*Save Our Small Screen!*), tytuł z dwukropkiem: hasło + wyjaśnienie (*Turn It Down: Why Quiet Hours Are Winning Shoppers Over*). Punkt za formę daje już sama obecność tytułu, ale dobry tytuł buduje wrażenie tekstu publicystycznego.

Technika wstępu	Przykład (temat: kluby biegowe dla nastolatków)
pytanie retoryczne	What could make a teenager get up at six on a Saturday – and enjoy it?
scena / anegdota	Every Thursday at six, twenty teenagers in trainers gather by the river, laughing and stretching.
bezpośredni zwrot do czytelnika	Imagine meeting your new best friend halfway through a five-kilometre run.
cytat / wypowiedź	"I came for the exercise and stayed for the people," says Kuba, 17.
kontrast „kiedyś – dziś”	Running used to be a lonely hobby for middle-aged joggers. Not any more.

  Po 1–2 zdaniach „haczyka” dodaj zdanie, które jasno wprowadza temat artykułu – inaczej wstęp może „odbiegać od tematu”.
- **Wstęp schematyczny = 1 pkt.** Zdania w rodzaju *In this article I am going to discuss…*, *Nowadays many people argue that…*, *This phenomenon has advantages and disadvantages* są poprawne, ale „typowe dla rozprawki”. W sprawozdaniu za 2026 r. (OKE Warszawa) wstęp artykułu w stylu rozprawki wskazano jako największy problem tej formy; w latach 2023–2025 częsty był też brak tytułu i zakończenia.
- **Zwracanie się do czytelnika:** forma *you* (*Have you ever…? If you…, you will…*), pytania retoryczne w środku tekstu (*So should the idea spread further?*), tryb rozkazujący (*Picture this. Grab a ticket.*), wspólnotowe *we / let's*. Styl publicystyczny – żywy, ale bez slangu (*gonna, stuff, super cool*) i bez stylu urzędowego. Skróty typu *don't* są w artykule dopuszczalne, ale styl ma być jednolity.

Typowe konstrukcje poleceń (wzorowane na CKE; przykładowe sformułowania)	Co w akapicie 2	Co w akapicie 3
zjawisko: „…omówisz przyczyny tego zjawiska i ocenisz…”	przyczyny (2–3, każda z przykładem)	ocena / Twoja opinia z uzasadnieniem
zjawisko + opis: „…omówisz przyczyny… i opiszesz miejsce, które…”	przyczyny	opis konkretnego miejsca (wygląd, atmosfera, co tam robić)
relacja: „…zrelacjonujesz przebieg wydarzenia i wyjaśnisz, dlaczego warto…”	przebieg (czasy przeszłe, szczegóły, punkt kulminacyjny)	uzasadnienie wartości wydarzenia
opis + perswazja: „…opiszesz miejsce/osobę i przekonasz czytelników, że…”	opis	argumenty przekonujące czytelnika

doświadczenie: „…przedstawisz przyczyny… oraz opiszesz doświadczenie osoby…”	przyczyny	historia konkretnej osoby (przed – w trakcie – po)

- **Schemat:** tytuł · wstęp (haczyk + wprowadzenie tematu, ok. 40–50 wyrazów) · akapit = element 1 (ok. 70) · akapit = element 2 (ok. 70) · zakończenie (ok. 30–40). Dobre zakończenie artykułu: nawiązanie do wstępu (klamra), apel lub rada dla czytelnika, puenta. Unikaj sztampy *To sum up, this phenomenon has advantages and disadvantages.*

Funkcja	Zwroty publicystyczne
przejście do przyczyn	So what is behind this trend? · It is easy to see why… · One reason is that…
ocena	But is it worth it? · In my view, … · There is no doubt that… · The downside is that…
relacja	The highlight of the evening was… · To everyone's surprise, … · By midnight, …
zakończenie / apel	Next time you…, · So, if you…, why not…? · Give it a try – you will not regret it. · Perhaps that is the real lesson: …

PRZYKŁADY Z WYJAŚNIENIEM

Przykład 1. Wstęp. Temat: Coraz więcej nastolatków dołącza do klubów biegowych. Napisz artykuł, w którym omówisz przyczyny popularności takich klubów wśród młodzieży i ocenisz ich wpływ na życie towarzyskie uczestników.
In this article I am going to discuss why running clubs are popular among teenagers and what effect they have on their social life. – zgodny z tematem, ale schematyczny („rozprawkowy”): **1 pkt**.
Every Thursday at six, while most of their classmates are scrolling through their phones, twenty teenagers meet by the river in their trainers. Running clubs, once a hobby for middle-aged joggers, have suddenly become cool. Why? – scena, kontrast i pytanie, a jednocześnie jasno wprowadzony temat: **2 pkt**.

Przykład 2. Tytuł. Ten sam temat.
Running clubs – tytuł jest, więc punkt za element formy zostaje, ale nie zachęca do czytania.
Run, Chat, Repeat: Why Teens Are Hitting the Track Together – rytm, zapowiedź obu elementów (bieganie + relacje), styl publicystyczny.

Przykład 3. Element tematu: 1 pkt czy 2 pkt? Akapit o wpływie na życie towarzyskie.
Running clubs are good for social life. You meet people and make friends. It is fun. – lista bez szczegółów, słownictwo pospolite: **1 pkt**.
Above all, the clubs are a great place to make friends outside school. Runners are grouped by pace, so after a few weeks everyone knows the people they jog with, and many groups stay for a smoothie after training. For shy teenagers this is a big advantage: it is much easier to talk side by side than face to face. – szczegóły i uzasadnienie: **2 pkt**.

Przykład 4. Zakończenie. Ten sam temat.

To sum up, running clubs have advantages and disadvantages. – sztampowe, niezgodne z treścią (w tekście nie było wad): **1 pkt**.

So, if you have been looking for a way to meet new people, lace up your trainers and join a group near you. The first kilometre is the hardest – after that, the conversation does the rest. – apel do czytelnika i puenta: **2 pkt**.

ZADANIA

Zadanie 1. Temat: Coraz więcej nastolatków uczy się gotować, oglądając krótkie filmy w internecie. Napisz artykuł, w którym omówisz przyczyny tego zjawiska i ocenisz jego wpływ na nawyki żywieniowe młodzieży. Który wstęp najlepiej spełnia wymagania dla artykułu?

___ / 1 pkt

A. In this article I would like to discuss the reasons why teenagers learn to cook from online videos and the effect it has on their eating habits.

B. Nowadays cooking is becoming more and more popular. There are advantages and disadvantages of learning it online.

C. Two years ago my brother could barely boil an egg. Last Sunday he served our family a three-course dinner, and all he had used was his phone. He is one of thousands of teenagers learning to cook from short online videos.

D. Have you ever been to Italy? Italian food is famous all over the world and every tourist should try real pizza.

Zadanie 2. Zaznacz, które zdania o artykule na maturze rozszerzonej są prawdziwe (P), a które fałszywe (F).

___ / 5 pkt

1. Artykuł bez tytułu może dostać 4 pkt za elementy formy.	**P**	**F**
2. Wstęp w formie pytania retorycznego, zgodny z tematem, może być oceniony na 2 pkt.	**P**	**F**
3. W artykule nie wolno wyrażać własnej opinii.	**P**	**F**
4. Wstęp „In this article I will discuss…" jest uznawany za schematyczny.	**P**	**F**
5. Zakończenie artykułu może zawierać radę lub apel do czytelnika.	**P**	**F**

PIERWSZA ŁAWKA

Zadanie 3. Dopasuj początki artykułów (1–4) do zastosowanej techniki (a–e). Jedna technika jest zbędna. ___ / 4 pkt

1. "I never thought I would enjoy a library," admits Zosia, 16.	a) pytanie retoryczne
2. Imagine a school where nobody rings the bell.	b) statystyka
3. Ten years ago, nobody had heard of e-sports. Today stadiums are full.	c) cytat
4. Is it possible to live a whole week without spending any money?	d) kontrast „kiedyś – dziś”
	e) bezpośredni zwrot do czytelnika

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Zadanie 4. Uzupełnij zwroty, którymi autor artykułu zwraca się do czytelnika. Wybierz wyrazy z ramki; jeden jest zbędny. ___ / 4 pkt

ever Picture why choose ago

1. Have you _____ wondered why your phone feels heavier on Mondays?
2. _____ this: a sunny afternoon, a quiet park and not a single notification.
3. So, _____ not give it a try this weekend?
4. Next time you _____ a podcast, check who has made it.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Artykuł – trening

Ćwiczę zwroty, akapity i elementy polecenia

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 26 pkt

Zadanie 1. Temat: W Twoim mieście otwarto pierwszą w okolicy bibliotekę rzeczy, w której zamiast książek wypożycza się np. narzędzia, namioty czy instrumenty. Napisz artykuł, w którym opiszesz to miejsce i ocenisz, czy taki pomysł ma przyszłość. Zaproponuj trzy tytuły: a) w formie pytania, b) z grą słów lub rytmem, c) z dwukropkiem (hasło + wyjaśnienie).

___ / 3 pkt

Zadanie 2. Przepisz schematyczny wstęp tak, aby był ciekawy, ale nadal jasno wprowadzał temat. Napisz dwie wersje: a) ze sceną lub anegdotą, b) z pytaniem retorycznym.

In this article I will write about the library of things in our town and whether this idea has a future.

___ / 4 pkt

Zadanie 3. Przyporządkuj zdania do kolumn: które pasują do stylu artykułu maturalnego, a które są zbyt potoczne lub zbyt urzędowe?

___ / 6 pkt

The gig was totally epic, guys, no kidding!
We hereby inform readers that the event shall take place on 5 May.
So what is behind this sudden change?
Please be advised that participation requires prior registration.
Honestly, it's like the best thing ever, lol.
Believe it or not, the first meeting attracted over two hundred people.

styl publicystyczny – pasuje	zbyt potoczne	zbyt urzędowe

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 4. Uzupełnij fragment artykułu-relacji wyrażeniami z ramki. Jedno wyrażenie jest zbędne. ___ / 4 pkt

by three o'clock The highlight To everyone's surprise If In conclusion

1. The festival began at noon, and _____ the main square was packed with people.
2. _____ of the day was a concert by a band made up entirely of grandparents.
3. _____, the rain held off until the very last song.
4. _____ you missed it this year, make sure you come next spring.

Zadanie 5. Temat: Coraz więcej nastolatków nosi zegarki i opaski liczące kroki. Napisz artykuł, w którym omówisz przyczyny popularności tych urządzeń i ocenisz, czy rzeczywiście pomagają prowadzić zdrowszy tryb życia. Napisz akapit o przyczynach (60–80 wyrazów): co najmniej dwie przyczyny, każda z rozwinięciem, i jedno pytanie retoryczne. ___ / 3 pkt

Zadanie 6. Wstęp artykułu: *Picture a teenager on a bus, staring out of the window instead of at a screen.* Artykuł opisuje, jak uczennica przez miesiąc nie korzystała z mediów społecznościowych. Napisz zakończenie (2–3 zdania), które nawiązuje do wstępu (klamra) i zawiera radę dla czytelnika. ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Zadanie 2. Przerób wstęp i pierwsze zdanie rozwinięcia z rozprawki na początek artykułu do szkolnej gazetki: dodaj tytuł, ciekawy wstęp i zwrot do czytelnika.

Electric scooters have recently become a popular means of transport in many cities. This solution has both advantages and disadvantages. The main advantage is that scooters are fast and convenient.

___ / 3 pkt

Zadanie 3. Temat: Twoja klasa przygotowała w szkole dzień kuchni świata. Napisz artykuł na stronę internetową szkoły partnerskiej, w którym zrelacjonujesz przebieg tego dnia i ocenisz, czego uczestnicy mogli się nauczyć. Zaplanuj artykuł: podaj tytuł, pierwsze zdanie wstępu i zdanie tematyczne (topic sentence) każdego akapitu rozwinięcia. Zwróć uwagę, które czasy gramatyczne będą dominować w każdym akapicie.

___ / 2 pkt

Zadanie 4. Zwiększ precyzję języka: przepisz akapit, zastępując podkreślone, pospolite wyrażenia precyzyjnymi sformułowaniami (co najmniej 6 zmian).

The old park is a <u>nice</u> place. There are <u>a lot of big</u> trees and a <u>nice</u> pond. <u>Many people go there</u> at weekends. If the city <u>builds</u> a car park there, <u>it will be bad</u> for animals and people <u>will be sad</u>.

___ / 3 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Artykuł na maturze rozszerzonej – wzory, zwroty, kryteria CKE i test – matura 2027 z angielskiego

Podgląd pokazał 9 z 27 stron. Pełna wersja: 27 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Artykuł – jak to działa i jak oceni to CKE – 4 zadania, 14 pkt
- Karta 2: Artykuł – trening – 7 zadań, 26 pkt
- Karta 3: Artykuł – zadania na poziomie matury – 4 zadania, 52 pkt
- Karta 4: Artykuł – zadania trudniejsze – 4 zadania, 12 pkt
- Karta 5: Test: Artykuł – grupa A – 5 zadań, 22 pkt
- Karta 6: Test: Artykuł – grupa B – 5 zadań, 22 pkt Karta 1 pokazuje, jak to działa i jak oceni to CKE, z wzorcowymi rozwiązaniami.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/matura-2027-angielski-wypowiedz-pisemna-pr-artykul